

Geoforum Sveriges verksamhetsplan 2022

Geoforum Sveriges verksamhetsplan 2022

Innehållsförteckning

1. Inledning	2
2. Geodata – för smart och hållbar samhällsutveckling	2
2.1 Exempel på tillämpningsområden	2
2.2 Stora värden skapas genom samarbete	3
3. Organisation	3
3.1 Medlemmar	3
3.2 Årsmöte	4
3.3 Styrelse	4
3.4 Kansli	4
4. Vision	4
5. Fokusområde	4
5.1 Digital samhällsbyggnadsprocess och smarta hållbara samhällen med hjälp av geodata	5
5.2 Öppna geodata för ökad digitalisering och samhällsnytta	5
5.3 Ökad kunskap och kompetens inom och genom geodata	6
6. Arbetsätt	6
7. Mötesplatser	7
7.1 Webbinarier och workshoppar	7
7.2 Arbeta smart inom planering & byggande 2022	7
7.3 UAS Forum 2022	8
8. Medlemsnytta	8

1. Inledning

Föreningen Geoforum Sveriges (885001-4591) verksamhetsplan 2022 fastställdes på årsmötet den 28 april 2022.

Geoforum Sverige är en nationell intresseorganisation som verkar för smart och hållbar samhällsutveckling genom geodata och digitalisering. Det gör vi genom att vi bedriver påverkansarbete, arrangerar mötesplatser och webinarier för kompetensutveckling, inspiration och ökat samarbete samt löpande förmedlar nyheter och information till våra medlemmar och omvärlden.

Geoforum Sveriges verksamhetsplan utgör grunden för styrelsens och kansliets arbete. Prioriteringar inom verksamheten mellan olika aktiviteter görs under året av styrelsen och vd utifrån bedömd medlemsnytta samt utifrån förutsättningarna under innevarande år och på längre sikt.

2. Geodata – för smart och hållbar samhällsutveckling

Geodata är data kopplad till ett geografiskt läge. Geodata spelar en allt större roll i vårt datadrivna samhälle och är en viktig byggsten i digitaliseringen och arbetet med att planera, utforma och förvalta våra smarta hållbara städer, samhällen och varje plats i landet. Vårta samhälle står inför stora utmaningar, inte minst kopplade till klimathot och omställning till en mer hållbar utveckling. Geodata är ett av de viktigaste verktygen för att ta sig an dessa utmaningar eftersom data ger oss en grundläggande förståelse för våra utmaningar, våra samhällen och vilka olika alternativ som finns. Detta i kombination med kraftfullare tekniska verktyg och de möjligheter som digitaliseringen för med sig, ger en bra grund för att ta sig an framtidens utmaningar och verka för en smart och hållbar samhällsutveckling.

Inom samhällsbyggnadsbranschen är geodata en nyckelkomponent för att kunna planera och utforma våra städer och samhällen. Geodata ger oss förutsättningar att arbeta mer aktivt med smart och hållbar samhällsutveckling. Genom att redan i tidiga skeden lyfta in parametrar som påverkar till exempel koldioxidutsläpp, sociala barriärer och ekonomiska kalkyler så kan vi lättare styra våra planeringsprojekt mot hållbarare resultat – både ekologiskt, socialt och ekonomiskt.

Att data kan kopplas till en plats, är det som gör den så värdefull. Oavsett om vi pratar om det vi kallar traditionella geodata, såsom exempelvis grundkarta, data om infrastruktur, fastigheter, befolkning och miljöinformation eller nya sorters data. Det finns stora samhällsvinster att hämta om vi tillvaratar de värden som finns i såväl traditionella geodata (kartdata om till exempel infrastruktur, fastigheter, befolkning och miljöinformation) som geodata i form av satellitdata, laserdata, drönarbilder, positioneringsdata från mobiltelefoner och sensordata inom sakernas internet (IoT, Internet of Things).

Ny geodata skapar nu möjligheter till en påtaglig ekonomisk, social och miljömässig utveckling i hela landet, alla branscher och samhällssektorer.

Geodata skapar möjligheter på varje plats och för varje människa.

2.1 Exempel på tillämpningsområden

Geodata och digitalisering är en förutsättning för en smart hållbar samhällsutveckling, för att hantera klimatutmaningarna och nå de globala hållbarhetsmålen inom Agenda 2030. Geodata behövs för att skynda på och följa utvecklingen nationellt och internationellt och kan bidra till lösningar på samhällsutmaningar inom majoriteten av de 17 utpekade målen.

Lägesbestämd information behövs i utvecklingen av hållbara smarta städer och samhällen med invånarnas behov i fokus. Digitalisering av samhällsbyggnadsprocessen, där geodata är en viktig datamängd, sker nu. Det möjliggör till exempel datadriven stadsplanering, med digitala tvillingar av städer, geografiska analyser, förstärkt verklighet (AR) och parametrisk design – för social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet.

Biologisk mångfald, klimatförändringar, en ny ekonomi, rekreation och upplevelser är exempel på frågor där geodata har en avgörande betydelse. Den ökande tillgången på satellitdata och laserdata öppnar nu upp även landsbygden för en snabb ekonomisk, social och miljömässig utveckling med allt bättre kontroll på risker.

Tillväxten i den svenska ekonomin beräknas bli dubbelt så hög fram till 2035 om artificiell intelligens AI tillämpas, Det startas upp flera AI-satsningar i Sverige som ofta drivs av tillgången på geodata. Det innebär en ökad efterfrågan på geodata. Flera nationella datalabb på olika teman byggs nu upp. Goda exempel på AI finns exempelvis redan inom jordbruk och skogsbruk. Som exempel fick Sverige 2021 bättre verktyg att hantera 11,6 miljoner ton CO₂-utsläpp från dikade torvmarker när SLU AI-karterade över 80% av landets diken. Det motsvarar 24 varv runt jorden och den nationella laserskanningen användes som grund. På så vis ger geodata oss förutsättningarna och verktygen för att hantera mer CO₂-utsläpp än vad vi har från personbilstrafiken.

Inom ramen för Smart Built Environment-projektet "Kraftsamling – AI för samhällsbyggnad" tydliggörs och visas på flera tillämpningar på hur AI kan driva samhällsbyggnadssektorn framåt. Geodata är en självklar grund för att möjliggöra för dessa tillämpningar. I projektet "AI Arena" som Geoforum är med och driver lyfts flera av dessa konkreta exempel i form av webinarium, dialogmöten och mötesplatser.

2.2 Stora värden skapas genom samarbete

Med den teknikutveckling som sker – med nya sätt att producera data, kraftfullare datorer och inte minst artificiell intelligens – innebär tillgången till geodata helt nya möjligheter för avancerade databearbetningar, visualiseringar och analyser. Organisationer som går över till att jobba datadrivet förändrar spelplanen för beslutsprocesser på ett genomgripande sätt, och det skapar stora värden. Dessa möjligheter vill Geoforum Sverige inspirera till och skapa medvetenhet om.

Samverkan behöver förstärkas mellan statliga myndigheter, akademi, kommunerna och näringslivet för att uppnå de potentiella samhällsvinster som digitaliseringen kan leda till. Det krävs nya sätt att samarbeta och utbyta information, både inom och mellan organisationer.

Geoforum Sverige vill inspirera och skapa medvetenhet om de möjligheter som geodata och ett datadrivet arbetssätt ger. Vi vill skapa möjligheter för samverkan och samarbete mellan olika aktörer och främja kunskapsdelning och erfarenhetsutbyte. Som nationell arena och aktör, med medlemmar från såväl offentlig som privat sektor, har Geoforum Sverige en viktig roll i att vara med och driva utvecklingen framåt och göra verklig skillnad.

3. Organisation

Geoforum Sverige är en nationell intresseorganisation som verkar för smart och hållbar samhällsutveckling genom geodata och digitalisering.

Geoforum är en medlemsdriven förening med runt 200 medlemsorganisationer.

3.1 Medlemmar

Geoforum Sverige har en bred förankring i samhället genom medlemmarna som representerar såväl privat som offentlig sektor samt akademi. Bland medlemmarna finns små och stora kommuner, teknik- och konsultföretag,

statliga myndigheter med ansvar inom geodataförsörjning och digitalisering samt universitet och högskolor som bedriver forskning och utbildning inom geodataområdet. Medlemmarna arbetar inom processerna insamling, planering, produktion, tillgängliggörande, analys, förädling och visualisering av geodata. Geoforum jobbar för att ha en god medlemstillströmning genom att attrahera nya medlemmar och stärka relationen till befintliga medlemmar. Vi försöker också nå ut bredare inom befintliga medlemmars organisationer för att fler ska känna till att de är medlemmar och ta del av våra aktiviteter. I Geoforum Sverige är medlemmarna del av något större, ett nätverk som sträcker sig 35 år tillbaka i tiden men med blicken framåt.

3.2 Årsmöte

Årsmötet är Geoforums högsta beslutande organ. På årsmötet sker val av styrelse, fastställande av medlemsavgifter, budget och verksamhetsplan med mera.

3.3 Styrelse

Geoforum Sveriges styrelse bestämmer föreningens strategiska inriktning. Alla organisationstyper som finns bland Geoforum Sveriges medlemmar är representerade i styrelsen: statliga myndigheter, kommuner, företag, akademi och föreningar. Ledamöterna väljs in i styrelsen på grund av sin kompetens och sitt nätverk inom föreningens prioriterade fokusområden, för att ge Geoforum Sverige goda förutsättningar att lyckas med sitt uppdrag.

3.4 Kansli

Geoforum Sveriges löpande verksamhet utförs av kansliet som arrangemang av fysiska och digitala mötesplatser, nätverksbyggande, omvärldsbevakning, kommunikation, påverkansarbete, och övrigt servicearbete för medlemmarna. Verksamheten leds av en vd som också är kanslichef. Kansliets medarbetare, två personer under 2021, är anställda av servicebolaget ULI Service AB, som är helägt av föreningen Geoforum Sverige.

4. Vision

Geoforum Sverige – drivande inom smart och hållbar samhällsutveckling genom geodata och digitalisering.

5. Fokusområden

Geoforum Sverige verkar för smart och hållbar samhällsutveckling genom geodata och digitalisering.

Under 2022 kommer Geoforums verksamhet att fokusera inom följande fokusområden:

- Digital samhällsbyggnadsprocess och smarta hållbara samhällen med hjälp av geodata
- Öppna geodata för ökad digitalisering och samhällsnytta
- Ökad kunskap och kompetens inom och genom geodata.

Under 2022 kommer vi att lyfta hållbarhet som en prioriterad fråga som genomsyrar alla våra fokusområden. Hur kan geodata och digitalisering vara ett stöd för att planera, utforma och förvalta Sverige på sådant vis att vi minskar vår påverkan på klimat och miljö? Hur konkret kan geodata bidra till Agenda2030-målen och på vilket sätt kan våra medlemsorganisationer vara en del av denna omställning? Det är frågor vi vill utreda och lyfta tillsammans med våra medlemmar under året.

5.1 Digital samhällsbyggnadsprocess och smarta hållbara samhällen med hjälp av geodata

Geoforum vill stödja våra medlemmar i omställningen till en digital samhällsbyggnadsprocess och bidra till utvecklingen och uppbyggnaden av de datamängder, processer och den tekniska infrastrukturen som denna kräver.

Geoforum verkar för smart och hållbar samhällsutveckling genom geodata och digitalisering. Vi vill se ett helt digitalt och obrutet informationsflöde i samhällsbyggnadsprocessen. När omställningen till en digital process nu sker finns möjligheten att samtidigt göra den mer hållbar. Geoforum vill därför se en omställning till en samhällsbyggnadsprocess som är både smart och hållbar.

Geodata av god kvalitet är en förutsättning för att hantera nutidens utmaningar när det gäller hållbarhet och klimathot. Forskarna är eniga om att vi måste ställa om och bli mer klimatsmarta, och vi måste agera nu. Digitaliseringen ger oss förutsättningar att kunna bygga socialt och ekologiskt hållbara städer och samhällen. Med smarta och hållbara städer och samhällen menar vi städer, samhällen, regioner – såväl stadsmiljöer som landsbygd – där vi drar nytta av möjligheter med geodata och teknik för att planera, utforma och förvalta de platser som vi lever, arbetar och bor på till trygga, inkluderade och klimatsmarta platser. Geodata av god kvalitet är en förutsättning för att vi ska kunna dra nytta av digitaliseringens möjligheter och klara de stora utmaningar vi står inför.

Alla aktörer inom samhällsbyggnadssektorn kommer att påverkas när mer data och mer avancerad teknik finns tillgänglig. Detta öppnar upp för möjligheter att effektivisera processer och optimera resursanvändning och flöden. En förutsättning för att nå de önskvärda effekterna när detta ska ske, är att den digitala informationen används smartare genom hela samhällsbyggnadsprocessen – från idé och planering till byggande, drift och förvaltning. Det ger också samhällsnytta i form av ökad kvalitet, kortare handläggningstider och lägre kostnader.

För att uppnå ett helt digitalt och obrutet informationsflöde i samhällsbyggnadsprocessen behövs en gemensam informationsinfrastruktur och att data är standardiserade och av god/känd kvalitet. När vi har harmoniserade datamängder från olika faser i samhällsbyggnadsprocessen kan vi också bygga upp digitala tvillingar av städer som kan effektivisera processer och optimera resursanvändning och flöden.

Vi har som mål att Geoforum ska vara drivande och vägledande inom digitaliseringen av samhällsbyggnadsprocessen och smarta hållbara städer och samhällen – med geodata som nav och effekter och samhällsnytta som drivkraft. Vi stödjer och kompletterar pågående regeringsuppdrag och andra nationella initiativ för detta utvecklingsområde. För att öka takten i digitaliseringen krävs mer resurser och en ökad kompetens och förståelse för geodatas roll – både bland beslutsfattare och handläggare inom såväl offentlig som privat sektor. Det krävs en ökad kunskap hos alla aktörer inom samhällsbyggnadsprocessen om tillgången till geodata, värden som kan skapas, förståelsen för kopplingar mellan GIS och BIM, samt informationsflöden från tidiga skeden till drift och förvaltning.

5.2 Öppna geodata för ökad digitalisering och samhällsnytta

Geoforum Sverige förespråkar en övergång till öppna geodata för att öka digitaliseringstakten och för ökad samhällsnytta.

Genom en växande vidareförädling av avgiftsfria geodata uppkommer stor samhällsnytta. Nya företag kommer att etableras och flera befintliga företag kommer att utvecklas. Inom proptech och fintech kommer användningen av geodata kraftigt att öka när öppna och avgiftsfria geodata tillhandahålls. Företag i länder där öppna geodata redan finns, kommer att etablera sig på svenska marknaden. Tillväxt inom artificiell intelligens

(AI), förstärkt verklighet (AR) och VR kommer också att öka användningen av geodata när avgiftsfria geodata erbjuds. Helt nya tech-segment och affärsmodeller kommer dyka upp för att lösa de samhällsutmaningar som finns inom exempelvis klimatområdet. Öppna geodata är också viktigt i övergången till en helt digital samhällsbyggnadsprocess.

Vi jobbar för att kommuner och statliga myndigheter ska tillgängliggöra sina geodata som öppna data. Det skapar förutsättningar för snabbare digitalisering och ger samhällsnytta.

För att möjliggöra offentliga öppna geodata finns det behov av att tillföra resurser. Myndigheter kan behöva få anslag som kompensation för bortfall av avgifter och för att tillgodose samhällets behov av kvalitetssäkrade geodata. Det kommer också att krävas kunskaps- och kompetensutveckling för att statliga myndigheter och kommuner ska kunna följa den kommande nya lagstiftningen.

5.3 Ökad kunskap och kompetens inom och genom geodata

Geoforum Sverige verkar för en ökad förståelse för geodata och för att kunskapen om geodata ska tas med på fler utbildningar, primärt inom samhällsbyggnadsbranschen. Vi stödjer också satsningar på att locka fler studenter till utbildningar som ökar kunskapsnivån inom geodata och stödjer insatser för att säkerställa kompetensbehovet hos våra medlemmar.

Kompetensförsörjning har länge pekats ut som en stor utmaning för geodatabranschen. Under 2021 kartlagde Lantmäteriet på uppdrag av regeringen kompetensbehovet i branschen. Tillsammans med Geoforum arrangerade Lantmäteriet bland annat en serie workshops för att få input för branschens olika aktörer. Det är svårt att rekrytera personal med erfarenhet inom geodataområdet, det är svårt att hitta lämpliga utbildningar för att kompetensutveckla befintlig personal och söktrycket till utbildningar på området är lågt. Samtidigt ökar behovet av kompetens när geodata blir allt viktigare för allt fler verksamheter. Om inget görs så riskerar Sverige att missa möjligheter som digitalisering ger och till det även gå miste om innovativa lösningar. Budskapet från branschen är tydligt, kompetensbrist är redan nu ett stort problem och om inget görs riskerar branschen att utarmas.

Därför arbetar Geoforum Sverige för att öka kännedomen om och höja statusen för geodatabranschen. Vi arbetar även för att öka kompetensen inom geodataområdet hos de som arbetar med geodata och inom samhällsbyggnadssektorn i stort. För att få fram mer geodatakompetens stöttar vi också initiativ för fler och bättre utbildningar inom geodataområdet, att öka söktrycket till dessa utbildningar samt att få in geodata och GIS i andra utbildningar inom samhällsbyggnadsområdet. Vi är en aktiv medlem i Geodatarådets branschråd för att öka kännedomen om geodatabranschen och på längre sikt säkra kompetensförsörjningen.

6. Arbetssätt

Geoforum Sverige verkar för smart och hållbar samhällsutveckling genom geodata och digitalisering. Det gör vi genom att:

- bedriva påverkansarbete – informera och ge råd till politiker och media samt svara på remisser
- erbjuda digitala/hybrid/fysiska event och mötesplatser för kompetensutveckling, inspiration och samarbeten
- löpande förmedla nyheter och analyser till våra medlemmar och omvärlden.

Geoforum jobbar kontinuerligt för att skapa möjligheter för samverkan och samarbeten inom/mellan statliga myndigheter, akademi, kommuner, branschföreningar, strategiska innovationsprogram samt näringsliv, för att uppnå de potentiella samhällsvinster som digitaliseringen kan leda till. Under 2022 kommer vi att fortsätta arbetet med utveckling av vår organisation och samverkan med andra organisationer i syfte att kunna bedriva

vår verksamhet på ett smartare sätt och tillsammans med andra driva digitaliseringsarbetet framåt. Vi samverkar med branschorganisationer på såväl nationell som nordisk nivå för att tillsammans driva dessa frågor framåt.

Vi är remissinstans för de centrala myndigheterna samt när nya lagförslag eller förändringar inom vårt område ska beslutas.

Geoforum driver tillsammans med BIM Alliance och Future Position X arbetet med att utveckla en kunskaps- och mötesplattform för AI i samhällsbyggandet – AI Arena. AI Arena är ett delprojekt i Smart Built Environments stora satsning Kraftsamling – AI i samhällsbyggandet. Projektet pågår till mars 2023 och under 2022 kommer bland annat en serie lunchwebbinarier anordnas med olika teman kopplade till AI i samhällsbyggandet.

Geoforum kommunicerar främst via vår webbplats och LinkedIn samt vårt uppskattade nyhetsbrev som når cirka 1500 prenumeranter. Här informerar vi om det senaste inom geodataområdet, nationella initiativ som rör vår sektor, goda exempel på användning av geodata och digitalisering, utbildningar, events och lediga jobb inom geodatasektorn. Geoforum analyserar och förmedlar information och sätter in initiativ i ett större sammanhang, exempelvis det som sker inom nationell politik, hos myndigheterna, i kommunerna samt inom forskning och innovation.

7. Mötesplatser

Vi erbjuder konferenser, webinarier och workshoppar för inspiration, kompetensutveckling, idérika samtal och samarbeten. Vi vill att deltagare på våra arrangemang ska ta del av det som ligger i framkant inom den tekniska utvecklingen och utveckling av organisation/ledning/styrning. Vi vill förmedla inspirerande exempel på möjligheterna med att jobba datadrivet – både till sektorn och till omvärlden. Företag, statliga myndigheter, kommuner samt akademien är alla lika viktiga aktörer för att vi tillsammans ska kunna hitta lösningarna på ”här-och-nu-problem” samt övervinna de hinder som finns för att realisera samhällsnyttan med geodata. Det ger vi exempel på under våra arrangemang.

Geoforum kompletterar de satsningar på kompetensutveckling som exempelvis sker i regi av Lantmäteriet, länsstyrelserna, Boverket och Sveriges Kommuner och Regioner.

Mötesplatser och events görs digitalt, som hybrid eller fysiska beroende på syfte, målgrupp och förutsättningar. Här följer information om arrangemang som Geoforum planerar för året

7.1 Webinarier och workshoppar

Under 2022 fortsätter vi att erbjuda en mängd digitala event i kortare format, som webinarier, workshoppar och panelsamtal, inom våra utvalda fokusområden.

7.2 Arbeta smart inom planering & byggande 2022

Vi arrangerar *Arbeta smart inom planering och byggande* för 20:e gången hösten 2022. Det är den viktigaste årliga konferensen om digital samhällsbyggnadsprocess. Det finns möjlighet att delta på plats eller digitalt.

Konferensdeltagarna kommer att kunna ta del av många exempel på framgångar med att jobba datadrivet i samhällsbyggnadsprocessen. De stora hållbarhetsutmaningarna kopplade till klimat, urbanisering och segregation kräver nya lösningar och arbetsprocesser. Genom smart digitalisering, i kombination med kunskap från professionen och forskningen, kan vi effektivisera processerna, inkludera invånarna och få bästa möjliga underlag för att skapa hållbara städer och samhällen.

7.3 UAS Forum 2022

Drönare integreras alltmer i arbetsprocesser och effektiviserar vårt samhälle, och efterfrågan på en mötesplats inom området har varit stor (innan pandemin). UAS Forum 2022 planeras att genomföras 8-9 november i Linköping, tillsammans med BIM Alliance och UAS Forum Sweden. Mötesplatsen riktar sig till alla som vill diskutera, påverka och lära sig mer om hur vi i Sverige på bästa sätt kan ta tillvara potentialen med vår hjälpredda drönaren. Detta blir Geoforum Sveriges sjunde drönarkonferens.

8. Medlemsnytta

Geoforum Sverige

- uppmärksammar nya metoder och "best practice" som effektiviserar och ger samhällsnytta
- samarbetar över sektorsgränser och specialistområden för att stärka användningen av geodata
- får upp vikten av geodata för smart och hållbar samhällsutveckling på den politiska agendan, vilket främjar viktiga beslut om regelutveckling och finansiering som rör vårt område
- hjälper till att synliggöra geodatautbildningar och kompetens- och rekryteringsbehov inom både privat och offentlig sektor.

Medlemsnytta för din organisation:

- Geoforum jobbar för frågor som är viktiga för geodataområdets utveckling och ger organisationen värdefull omvärldsbevakning och ingångar till nya samarbeten.
- Medlemmar är del av ett nätverk av aktörer från olika sektorer.
- Medlemmar har möjlighet att nominera medarbetare till föreningens styrelse.
- Geoforum är remissinstans för frågor med koppling till geodataområdet, och medlemmar har därför möjlighet påverka framtida lagstiftning och regleringar.
- Medarbetare hos medlemmar erbjuds rabatterade priser på Geoforums konferenser.
- Medlemsorganisationer har möjlighet att sprida information om nyheter, projekt och event genom våra kanaler.

Medlemsnytta för dig som person:

- Genom Geoforum får du tillgång till ett brett nätverk inom GIS, geodata och samhällsbyggnad.
- Du kan ta del av experters rön och branschkollegors erfarenheter och framgångsrika praktikfall samt diskutera viktiga framtidsfrågor på Geoforums medlemsexklusiva digitala och fysiska event för geodata-/samhällsbyggnadssektorn.
- Genom Geoforums nyhetsbrev får du information om det senaste inom geodataområdet, politiska initiativ som rör vår sektor och goda exempel på användning av geodata och digitalisering.

På uppdrag av styrelsen:

Jenny Carlstedt

Ordförande Geoforum Sverige

Sofi Almqvist

VD Geoforum Sverige